

Ja tenim guia de l'Albufera

Emili Pizarro

La Universitat de València va incloure en el programa oficial de la Fira del Llibre set presentacions —potser alguna més impensada o madvertida— però, tret dels animosos narradors de «Relatos de la edad madura», alumnes de la Nau Gran que omplien el saló d'actes del Museu de Ciències Naturals, l'acte més càlid d'aquesta Fira tan primaveral (sol estiuanc i tempestes africanes), va ser la presentació en societat de «L'Albufera. Guia de descoberta del Parc Natural» de Pepa Prósper i Paco Tortosa.

Dues dècades de parc natural i només ara arriba una guia per a l'excursionista —del novell a l'initiat— molt completa. Tant costava fer-la? Sembla que sí. Hi hagué un primer intent fa una anys patrocinat per qui era, aleshores, alcalde de Silla (Paco Baixauli) que no arribà a rams de beneir perquè l'entitat financera —no passa res si diguem que va ser la CAM— es va fer entera.

Ara enlloc d'una guia, en tenim dues. I en pocs dies. Aquesta de Paco Tortosa i Pepa Prósper, magnífica, estructurada en sis capítols, amb bibliografia i moltes seccions complementàries, i la que ha «contraprogramat» l'ajuntament de València, més prima i no tan específica que és obra de Carlos Ferris i es trua «Paseos a pie y en bici por la Albufera y el litoral de Valencia». També va ser presentada en la Fira.

Les quatre persones més directament implicades en el naixement de la «Guia de descoberta» —els dos autors, el presenta-

dor Martí Domínguez i l'editor, el catalari i Vicent Olmos— són fills del marjal i el lluent, gent de l'arrossar, amfibis protegibles. Vicent Olmos contà emocionat com nadeva per l'Albufera, prop de les comportes de la gola de Pujol, quan era un xiquet. Martí Domínguez és fill preteratural d'Algemesi (la cutat que marca el pas de l'horta a l'aiguamoll, fa que té alguns dels millors ullals i la reserva del samaruc). Pepa Prósper es de Massanassa i Paco Tortosa va néixer en la Costera, emigrà a València i als dotze anys descobrí le mar en Pinedo, descobriment incomprendsiblement tardà per a un fill de Sueca com jo que vaig tenir us d'escumes i aiguamarrines molt abans que es de raó.

La aguda perspectiva cultural de l'escriptor i bibliòleg Martí Domínguez ens va servir per a situar en el marc històric l'origen i perinaç vigència del desinterès dels valencians pel primer i més important espai protegit de la seua geografia. Pel més gran d'Espanya i tal vegada d'Europa, que puga trobar-se al costat d'una gran metròpoli. Blasco Ibáñez escrivia contra l'Albufera, que era l'espai no humà, el territori que calia vèncer (quan en «Cañas y barro» descriu la Devesa sembla que estiga parlant d'un bosc de Nova Guinea). Joan Fuster va escriure «L'Albufera de València» (1970), cert, però va ser un llibre d'encàrrec on l'eremita suec donava solta a les seues dues grans pulsions: el talent literari, que en aquest llibre ratlla altíssim, i l'ocultació pudorosa dels sentiments que podien provocar-li les criatures del Senyor, incloses les criatures de dues potes.

Paco Tortosa, Pepa Prósper, Martí Domínguez i Vicent Olmos en la presentació del llibre «L'Albufera. Guia de descoberta del parc natural» (Foto: García Poveda).

tingué l'altura de tractament pictòric que es mereixa.

Les calles ciclistes li donaren caloretta a Paco Tortosa i Pepa Prósper volçà un riu de tendresa sobre els assistents. Els autors de la guia són, a l'hora, volunterosos i realistes; saben que el que hui encara s'alça volble i magnífic pot ser una runa o un record demà mateix. Ja poden començar a recórrer el parc natural i la seua rodalia, en bicicleta, a peu o a cavall, sempre sense fer soroll, ara ja no hi ha excusa per a no fer-ho: tenim una guia completa amb l'aval de la Universitat i la passió de qui ens estimem el paratge.

«A Fuster no li interessaven els animals», va dir Domínguez. Ni a Fuster ni a la majoria dels valencians si no es en qualitat d'integrant involuntari d'un pubxero. Tampoc no li feren cas a l'Albufera ni Sorolla ni Pinazo ni tan sols el paisatgista De Haes que, a més de molt productiu, pintava cada racó pintoresc de la península. El senyor De Haes anà dos vegades a l'Albufera, menjà paella i se'n tornà per on havia vingut. Ha calgut esperar al mestre Ximo Michavita per a que l'Albufera

CA' R RESTAURANT
BERMELI

*“Un bon dinar, un bon sopar,
unes bones tapes”*
BARRI DEL CARME
C/ Sto. Tomás, 18 - Telf: 96 391 02 88